

Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání

Společné prohlášení ministrů školství evropských států na setkání v Boloni dne
19.června 1999

Díky mimořádným výsledkům, kterých bylo v posledních několika letech dosaženo, stává se evropský proces stále konkrétnější a důležitější skutečností pro Evropskou unii a její obyvatele. Perspektivy rozšiřování a prohlubování vztahů s ostatními evropskými státy dávají této skutečnosti ještě další rozměry. Ve většině politického a akademického světa a ve veřejném mínění jsme svědky rostoucího uvědomění si potřeb vytvořit ucelenější Evropu s dalekosáhlejším vlivem založeném a budovaném zejména na posílení intelektuální, kulturní, sociální, vědecké a technologické dimenze tohoto kontinentu.

„Evropa znalostí“ je v současné době široce uznávána jako nenahraditelný faktor sociálního a lidského růstu a jako nepostradatelná součást upevňování a obohacování evropského občanství, které je schopno poskytnout občanům potřebné kompetence tváří v tvář výzvám nového tisíciletí spolu s vědomím sdílených hodnot a sounáležitosti ke společnému sociálnímu a kulturnímu prostoru.

Význam vzdělání a školské spolupráce pro rozvoj a posílení stabilních, mírových a demokratických společností je všeobecně uznáván jako klíčový a to tím spíše, je-li brána v úvahu situace jihovýchodní Evropy.

Sorbonnská deklarace z 25.května 1998, která byla založena na těchto úvahách, zdůraznila ústřední roli vysokých škol ve vývoji evropské kulturní dimenze. Současně položila velký důraz na vytváření evropského prostoru ve vysokém školství jako klíčového prostředku pro podporu mobility občanů, jejich zaměstnanosti a rozvoje kontinentu všeobecně.

Několik evropských zemí přijalo pozvání zapojit se do snah k dosažení cílů vymezených v deklaraci, podepsat ji nebo vyjádřit v zásadě svou souhlas.

Směr, kterým se ubíralo několik vysokoškolských reforem, které byly mezitím v Evropě zahájeny, prokázal odhodlanost řady vlád podniknout v této oblasti příslušné kroky.

Na druhé straně evropské vysoké školy přijaly tuto výzvu a převzaly hlavní roli při budování evropského prostoru ve vysokoškolském vzdělávání a to rovněž na základě hlavních principů zakotvených v dokumentu Magna Charta Universitatum z roku 1988. Toto má obrovský význam za předpokladu, že nezávislost a autonomie vysokých škol zajistí průběžnou adaptaci systému vysokoškolského vzdělávání a výzkumu na měnící se potřeby, požadavky společnosti a pokrok ve vědě.

Byl stanoven správný směr a smysl tohoto kursu. Nicméně k dosažení větší slučitelnosti a srovnatelnosti vysokoškolských systémů je třeba vyvíjet trvalou snahu, která pomůže završit tento proces. Potřebujeme ho povzbuzovat konkrétními opatřeními, abychom dosáhli zřetelných kroků vpřed. Na setkání 18.června se zúčastnili odborníci a experti významného postavení ze všech států našeho okruhu a získali jsme velmi užitečné návrhy pro další iniciativy.

Je nutné se zejména soustředit na cíl posílit mezinárodní konkurenceschopnost evropského systému vysokého školství. Životaschopnost a výkonnost každé civilizace může být posuzována mírou přitažlivosti své kultury pro ostatní země. Musíme získat jistotu v tom, že systém evropského vysokého školství je v celosvětovém měřítku tak přitažlivý, jak odpovídá našim mimořádným kulturním a vědeckým tradicím.

Současně s tím, že jsme potvrdili naši plnou podporu obecným principům obsaženým v Sorbonnské deklaraci, usilujeme o sladění našich aktivit k dosažení v krátkém čase tj. v každém případě v prvním desetiletí třetího tisíciletí následujících cílů, které pokládáme za primárně důležité z hlediska utvoření evropského prostoru vysokoškolského vzdělání a pro podporu evropského systému vysokého školství z celosvětového hlediska:

Přijetí systému srozumitelných a srovnatelných stupňů vysokoškolského vzdělání, mimo jiné prostřednictvím zavedení přílohy k diplomu, v zájmu toho, aby se zvýšila možnost zaměstnání Evropanů a mezinárodní konkurenceschopnost systému evropského vysokého školství,

Přijetí systému založeného v zásadě na dvou základních cyklech, předgraduálním a postgraduálním. Přístup k druhému cyklu bude možný po úspěšném splnění prvního cyklu studia v délce obvykle tří let. Titul získaný po ukončení prvního cyklu bude rovněž mít platnost z hlediska evropského trhu práce jako odpovídající kvalifikační stupeň. Druhý cyklus by měl vést k dosažení magisterského nebo doktorského titulu, případně obou titulů, jak je tomu ve většině evropských zemí.

Vypracování systému kreditů - podobně jako v systému ECTS - jako vhodného prostředku podpory všestranné studentské mobility. Kredity bude možné získat i v jiných systémech než ve vysokoškolského vzdělání tj. včetně celoživotního vzdělávání za předpokladu, že budou uznány přijímající vysokou školou.

Podpora mobility odstraněním překážek, které brání efektivnímu využívání svobodného pohybu se zvláštním zřetelem na:

- studenty a jejich přístup ke studiu a zaškolení a k příslušným službám,
- učitele, výzkumné pracovníky a administrativní personál, uznání a započítání období stráveného výzkumem, výukou a školením na trhu práce v Evropě bez omezení jejich statutárních práv.

Podpora evropské spolupráce v oblasti udržování kvality se zřetelem na vypracování srovnatelných kritérií a metodologie.

Posilování nutné evropské dimenze do vysokého školství zvláště s ohledem na zpracování obsahu vzdělání, spolupráci mezi institucemi, programy mobility a integrované programy studia, zaškolení a výzkumu.

Tímto chceme usilovat o dosažení těchto cílů - v rámci našich institucionálních pravomocí a při respektování různorodosti kultur, jazyků,

národních vzdělávacích systémů a autonomie vysokých škol - upevnit evropský prostor vysokoškolského vzdělání. Pro dosažení tohoto cíle budeme usilovat o mezivládní spolupráci spolu s těmi nevládními evropskými organizacemi, které mají kompetence v oblasti vysokého školství. Očekáváme, že vysoké školy budou opět rychle a kladně reagovat a aktivně přispějí k úspěchu našeho snažení.

Jsouce přesvědčeni o tom, že vytvoření evropského prostoru vysokého školství vyžaduje trvalou podporu, pozornost a přizpůsobování se k neustále se měnícím potřebám, rozhodli jsme se setkat se opět během dvou let, abychom posoudili dosažený pokrok a další kroky, které bude třeba učinit.

Caspar EINEM
Ministr pro vědu a dopravu
(Rakousko)

Gerard SCHMIT
Generální ředitel
Francouzského společenství
Ministerstvo vysokého školství
a vědy (Belgie)

Jan ADÉ
Generální ředitel
Vlámského společenství
Ministerstvo školství
(Belgie)

Anna Maria TOTOMANOVA
Náměstkyně ministra školství a
vědy
(Bulharsko)

Eduard ZEMAN
Ministr školství, mládeže a tělovýchovy
(Česká republika)

Margrethe VESTAGER
Ministryně školství
(Dánsko)

Toñis LUKAS
Ministr školství
(Estonsko)

Maija RASK
Ministryně školství a vědy
(Finsko)

Claude ALLEGRE

Wolf-Michael CATENHUSEN

Ministr školství, výzkumu
a technologie
(Francie)

Parlamentní státní tajemník
Spolkové ministerstvo školství
a výzkumu (Německo)

Ute ERDSIEK-RAVE
Ministr školství, vědy, výzkumu
a kultury spolkové země
Šlesvicko-Holštýnsko (Stálá konference
ministrů školství spolkových zemí Německa)

Gherassimos ARSENIS
Ministr školství a církvevních
záležitostí
(Řecko)

Adam KISS
Náměstek státního tajemníka pro
vysoké školství a vědu
(Maďarsko)

Gudridur SIGURDARDOTTIR
Generální tajemník
Ministerstvo školství, vědy
a kultury (Island)

Pat DOWLING
vrchní ředitel
Ministerstvo školství a vědy
(Irsko)

Ortensio ZECCHINO
Ministr vysokého školství,
vědy a technologie
(Itálie)

Tatjana KOKE
Ministryně vysokého školství a vědy
(Lotyšsko)

Kornelijus PLATELIS
Ministr školství a vědy
(Litva)

Erna HENNICOT-SCHOEPGES
Ministryně školství a odborné přípravy
(Lucembursko)

Louis GALEA
Ministr školství
(Malta)

Loek HERMANS
Ministr školství, kultury a vědy
(Nizozemí)

Jon LIILLETUN
Ministr školství, výzkumu
a církevních záležitostí
(Norsko)

Wilibald WINKLER
Státní podtajemník pro školství

Eduardo Marçal GRILO
Ministr školství

(Polsko)

Andrei MARGA
Ministr školství
(Rumunsko)

Pavel ZGAGA
Státní tajemník pro vysoké školství
(Slovinsko)

Agneta BLADH
státní tajemnice pro školství a vědu
(Švédsko)

Tessa BLACKSTONE
Státní ministryně pro školství
a zaměstnanost
(Velká Británie)

(Portugalsko)

Milan FTÁČNIK
Ministr školství
(Slovenská republika)

D.Jorge FERNÁNDEZ DIAZ
Státní tajemník pro školství,
vysoké školy, výzkum a vývoj
(Španělsko)

Charles KLEIBER
Státní tajemník pro vědu
a výzkum
(Švýcarsko)